

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

18. juni 2013

Høring – finansinstitusjoners rapportering til Skatteetaten

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev 15. april 2013 vedrørende ovennevnte ("Høringsnotatet").

Norges Fondsmeglerforbund (NFMF) stiller seg meget positiv til at Norge har inngått en bilateral avtale med USA vedrørende gjennomføring av FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act) i norsk rett ("Avtalen"). Dette forenkler norske aktørers forhold til amerikansk FATCA-lovgivning, slik at aktørene kan oppfylle forpliktelsene delvis ved å videreføre eksisterende rapporteringsforpliktelser og infrastruktur.

1 Begrepsbruk

NFMF vil innledningsvis påpeke at Høringsnotatets fremstilling på mange punkter er uklar i forhold til hvilke typer konti og kundeforhold som vil være rapporteringspliktige for ulike aktører. Særlig gjelder dette rapporteringsplikt som vil bli knyttet til "forvaringskonto" som antas å ville være særlig aktuelt for våre medlemsforetak. Uklarhetene skyldes delvis at begrepsbruken i den oversatte Avtalen og i Høringsnotatet ikke er knyttet opp mot norsk bransjeterminologi eller koblet mot norsk lovgivning, eller mot den infrastruktur som er etablert i Norge. Dette gjør det tidvis vanskelig å forstå hva som menes i Høringsnotatet.

NFMF anser det som særdeles viktig at begrepsbruken blir avklart og definert før forskiftene utarbeides og fastsettes, da det ellers er fare for at uklarhetene videreføres og at rettstilstanden således blir uklar. Slik NFMF ser det, har bransjen og myndighetene en stor felles interesse i å få regelverket og definisjoner på plass, slik at FATCA-avtalen fungerer etter sitt formål.

I Høringsnotatet foreslås det at de nye og utvidete rapporteringspliktene ikke begrenses til å gjelde kun for amerikanske kunder, men at rapporteringsplikten gjøres generell; dvs for samtlige kunder. NFMF stiller seg i utgangspunktet ikke negativ til en slik utvidelse, men mener at en utvidelse bør utredes nærmere før den iverksettes for alle rapporteringspliktige etter FATCA. Grunnen er at det kan være meget ressurskrevende og kostnadskrevende for enkelte aktører å gjennomføre en slik rapporteringsplikt på generell basis, på grunn av f. eks. ulike tekniske systemer.

2 Rekkevidden av rapporteringsplikt - ulike konto/kundeforhold

Avtalen forutsetter rapporteringsplikt for enkelte bestemt angitte kontotyper. En av kontotypene som vil bli underlagt rapporteringsplikt er "forvaringskonto". Dette begrepet er i Avtalen og Høringsnotatet definert som en "konto til fordel for en annen person som innehar et hvilket som helst finansielt instrument eller en hvilken som helst finansiell kontrakt inneholdt for investeringsformål".

I Høringsnotatet er det ikke angitt nærmere angitt når en aktør skal anses for å opprettholde en konto for en annen person eller hva som ligger i at instrumentene må holdes for investeringsformål for at kontoen skal være rapporteringspliktig. Det er derfor ikke mulig ut fra Høringsnotatet å avgjøre hvilke av verdipapirforetakenes kundeforhold som er ment å falle inn under rapporteringsplikten og hvilke kundeforhold som vil falle utenfor ved bruk av avgrensningskriteriet "forvaringskonto". Dette er et begrep som per i dag ikke eksisterer i norsk rett. Det er heller ikke begrep benyttet i dagens infrastruktur i det norske verdipapirmarked. Begrepet "forvaringskonto" er en direkte oversettelse av det engelske begrepet "custodial account" som benyttes i den engelske versjonen av Avtalen. Dette begrepet gir, slik det i dag benyttes i de internasjonale verdipapirmarkedene, anvisning på en svært snever type kontoer.

NFMF vil i det følgende knytte enkelte kommentarer til ulike typer eksisterende kontoforhold og angi hvordan man oppfatter at disse vil treffes av reguleringen som er beskrevet i Høringsnotatet:

2.1 Forvalterkonto hvor verdipapirforetaket selv opptrer som forvalter

Forvalterkonti hvor verdipapirforetaket selv opptrer som forvalter og fremstår utad som eier av instrumentene på kontoen antas å bli rapporteringspliktige på verdipapirforetakets hånd etter det nye regelverket. Dette fordi verdipapirforetaket i kraft av å være forvalter kan sies å holde denne kontoen til fordel for "annen person".

NFMF legger til grunn at verdipapirforetak i forhold til denne type konti vil være rapporteringspliktige for den kunden som foretaket er forvalter for, og at det ikke foreligger en plikt til å identifisere og rapportere eventuelle bakenforeliggende kunder.

2.2 Investorkonto i VPS hvor verdipapirforetaket bare er kontofører

NFMF er av den oppfatning at investorkonti (VPS-konti eller andre), hvor verdipapirforetaket kun er kontofører, ikke kan anses som en konto verdipapirforetaket holder for en "annen person". Når det gjelder investorkonti som står i den reelle eiers navn, er det etter vår oppfatning investoren selv som holder kontoen i eget navn, og ikke slik at verdipapirforetaket i kraft av å være kontofører holder kontoen for "annen person". VPS-investorkonti av denne typen vil da være rapporteringspliktige for VPS (slik som i dag). VPS sin rapporteringsplikt etter ligningsloven er foreslått opprettholdt i lovforslaget. Det fremstår derfor ikke å være behov for at verdipapirforetak, i tillegg til VPS, skal være rapporteringspliktige for konto hvor verdipapirforetaket bare har en rolle som kontofører. Det samme er etter NFMFs syn tilfellet for forvalterkonti hvor verdipapirforetaket ikke selv opptrer som forvalter, men kun har en rolle som kontofører for forvalterkontoen.

Lovforslaget opprettholder som nevnt rapporteringsplikten for VPS. Det vil derfor i forhold til VPS-registrerte konti bli en omfattende og unødig dobbeltrapportering dersom kontoføreroppdragene også skal rapporteres av verdipapirforetakene.

2.3 Depotmottakerkonti

Det synes å fremgå av Høringsnotatet at verdipapirkonti tilhørende verdipapirfond hvor verdipapirforetaket opptre som verdipapirfondets lovpålagte depotmottaker iht verdipapirfondloven, vil bli ansett som en konto holdt av verdipapirforetaket "for annen person". Dette til tross for at slike konti i Norge vil lyde på fondet som eier. Vi bygger dette på uttalelser på side 34 i Høringsnotatet, hvor det forutsettes rapportert hvorvidt verdipapirforetaket har hatt en rolle som depotmottaker eller annen mellommannsrolle ved rapporteringen av forvaringskonti.

NFMM er imidlertid av den oppfatning at det vil være overflødig at verdipapirforetak får rapporteringsplikt for denne type konti dersom det er snakk om VPS-konti, ettersom kontoen som investorkonto lydende på innehaver etter lovforslaget vil være rapporteringspliktig for VPS, slik tilfellet er i dag.

2.4 Meglet handel og VPS-konti verdipapirforetaket har handelsfullmakt til

NFMM legger til grunn at megler utelukkende i kraft av å ha fullmakt til å belaste kundens verdipapirkonto eller kronekonto i bank for å kunne gjennomføre meglet handel ikke kan anses som å holde de aktuelle konti for "annen person". Videre fremstår det etter vårt syn som lite nærliggende å anse verdipapirforetakets eventuelle interne kundereskontro (med oversikt over kundens handelshistorikk) som en "konto" verdipapirforetaket holder for "annen person" som skulle være underlagt rapporteringsplikt som "forvaringskonto" for verdipapirforetaket.

2.5 Derivathandel mot kunder

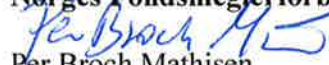
Når det gjelder OTC-derivater er det ikke nærmere omtalt i Høringsnotatet hvor rapporteringsplikten skal ligge. Det bemerkes at verdipapirforetaket gjennom sine derivatkontrakter inngått mot kunder i kraft av motpartsrelasjonen, vel ikke kan anses å holde "konto" for en annen person. Dersom man likevel finner at verdipapirforetakene er rapporteringspliktige for denne type kontrakter, bør omfanget av rapporteringsplikten klarlegges.

Videre kan det stilles spørsmål om hvem som er rapporteringspliktig der instrumenter (herunder derivater) cleares. De ulike oppgjørssentralene har ulike oppsett med ulike former for medlemskap og det som gjelder for en oppgjørssentral gjelder ikke nødvendigvis for en annen. Dette mener vi bør utredes nærmere.

Norges Fondsmeglerforbund deltar gjerne i en dialog med myndighetene for å avklare begrepsbruk, praktiske problemstillinger mv. Spesielt vil vi nevne at vi gjennom verdipapirforetakene besitter en særlig kompetanse med hensyn til hvordan handel og oppgjør faktisk skjer i foretakene, og at vi således i det videre arbeidet med implementeringen av FATCA, gjerne ønsker å bidra hvis ønskelig.

Med vennlig hilsen

Norges Fondsmeglerforbund

Per Brøch Mathisen

Adm dir